

Förslag till ny socialtjänstlag

Syftet med nya lagen

- Nå människor tidigt, innan problem uppstått eller vuxit sig stora
- Sänka trösklarna, erbjuda snabbare insatser på enklare sätt än idag
- Verksamheten ska bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet

Varför behövs en ny SoL?

- Nya målgrupper - andra behov
- Möjliggöra nya arbetssätt
- Kompetensutmaningen - färre ska göra mer
- Digitaliseringen - nya beteenden och möjligheter

Lagrådsremiss

- Regeringen har berett utredningens förslag
- Lagrådsremissen skickades till lagrådet 5 juli
- Förslagen överensstämmer med utredningen, men...

Skillnader

- Socialtjänsten *ska* arbeta förebyggande
(till skillnad från att ha ett *förebyggande perspektiv*)
- Ändringar i plan- och bygglagen finns inte med
- De särskilda avgifterna upphävs inte
- Bestämmelsen om gott bemötande finns inte med

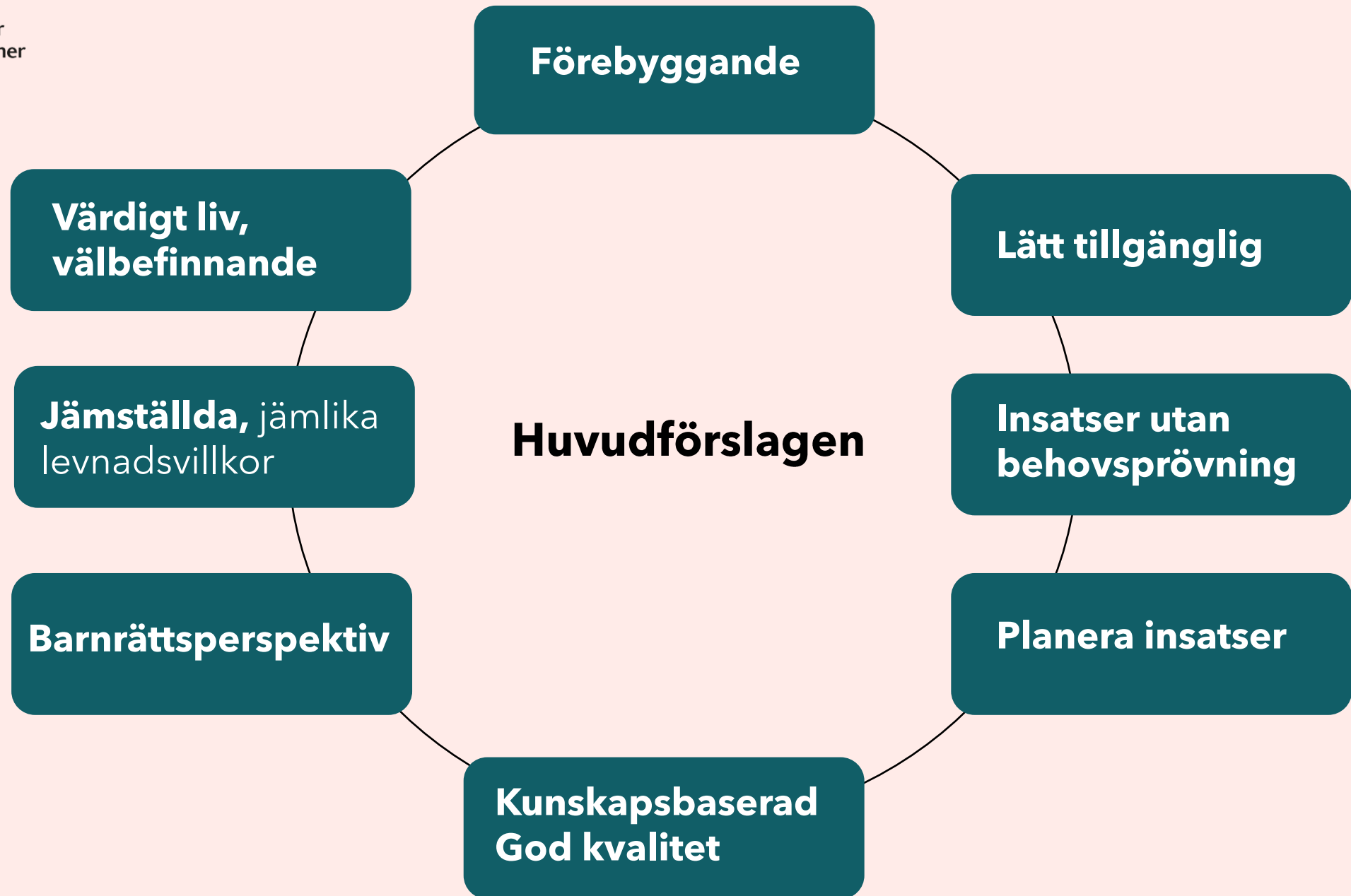
Förslagen i lagrådsremissen

Mycket från gamla SoL är kvar

- En stor del är språkliga och redaktionella omarbetningar
- Det ser alltså annorlunda ut - men är ingen ändring i sak

Övergripande

- **Fortsatt ramlag**
Ger riktning, ramar. Kommuner kan anpassa lösningar efter behov.
- **Helhetssyn**
Målgrupper tonas ner. Fokus på *hela* individens behov, inte vem hen är/ett behov.
- **Enhetliga begrepp**
Hjälp, stöd, service ersätts konsekvent med *insatser*.

Förebyggande

- Inriktning/mål: Socialtjänsten ska arbeta förebyggande
- Tonvikt: proaktiva/förebyggande, i stället för reaktiva åtgärder
- Förflyttning: Från utredning/myndighetsutövning till att tidigt förebygga sociala problem

Lätt tillgänglig

- Nytt krav: Socialtjänsten ska vara lätt tillgänglig
- Lätt att komma i kontakt, t ex utanför kontorstid, information och insatser digitalt
- Erbjudna snabbare insatser på enklare sätt

Insatser utan behovsprövning

- Ny befogenhet: Får besluta att en eller flera insatser kan ges utan behovsprövning
- Omfattas av krav på dokumentation
- Kan ges till den som fyllt 15 utan samtycke från vårdnadshavare

Insatser som kräver behovsprövning

- Kontaktperson, kontaktfamilj, kvalificerad kontaktperson
- Vård i familjehem
- Vård i hem enligt LVU, LVM
- Vård barn och unga (18-20 år) i HVB, jourhem, stödboende, skyddat boende
- Särskilt boende äldre, bostad m. särskilt stöd personer med funktionsnedsättning
- Hem för viss annan heldygnsvård = korttidsboende
- Ekonomiskt bistånd

Planering - fokus förebyggande

- Ska planera insatser för alla enskilda
(inte bara för äldre och personer med funktionsnedsättning som tidigare)
- Särskilt väga in behovet av tidiga förebyggande insatser
- Bidra till att anpassa verksamhet efter behov, använda resurser rätt
- Viktig utgångspunkt för uppföljning av socialtjänstens insatser på samhälls-, grupp- och individnivå.
- Samverkan med andra aktörer behövs!

Kunskapsbaserad, god kvalitet

- All verksamhet ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet
- Krav på systematisk och löpande uppföljning
- God kvalitet (som i tidigare lag)
- Rutiner att förebygga/upptäcka/åtgärda missförhållanden gäller alla verksamheter, inte bara barn och unga

Värdigt liv, välbefinnande

- Äldreomsorgens värdegrund blir övergripande mål för hela socialtjänsten, även ekonomiskt bistånd
- Inriktning: enskilda ska leva ett värdigt liv och känna välbefinnande
- Med värdigt liv menas t ex självbestämmande, respekt för privatliv, delaktighet och gott bemötande

Vad gäller för insatser?

Vid prövning av rätt till insatser gäller

- **skäliga levnadsförhållanden**, insatser för personliga behov (kap 11)
- **skälig levnadsnivå**, insatser för ekonomiska behov (kap 12)

Jämställt och jämlikt

Portalparagrafen utökas:

Socialtjänsten ska främja jämlika och
jämställda levnadsvillkor.

Barnrättsperspektiv

- Vid bedömning av barnets bästa ska hänsyn tas till barnets åsikter
- Barns rätt till information kvarstår, med tillägg:
 - Information ska ges kontinuerligt
 - Anpassas till barnets ålder, mognad och förutsättningar
 - Krav att försäkra sig om att barnet förstått

Barnrättsperspektiv

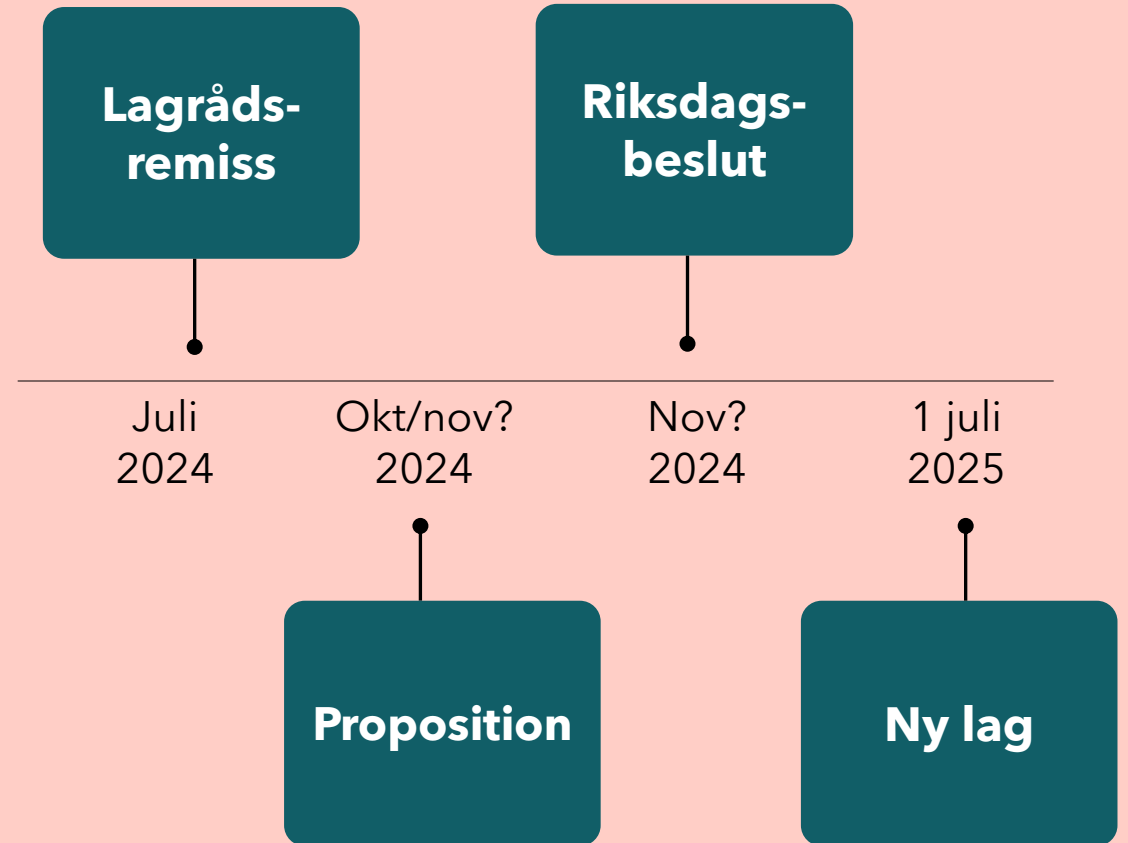
- Placerade barn ska ges möjlighet till kontakt med föräldrar, syskon, andra närstående. Barnets önskemål och behov ska vara avgörande.
- Tiden för uppföljning av barns situation förlängs till sex månader.

Sökbara orosanmälningar

- Omedelbara skyddsbedömningar ska dokumenteras i en personakt
- Ger förutsättning för digitalt sökbara orosanmälningar som gäller barn

Vad händer nu?

- Lagrådet ser över lagrådsremissen
- Regeringen tar fram en proposition
- Riksdagen fattar beslut

Statsbidrag till kommuner

Regeringens budgetproposition 2024:

2024: 200 miljoner kronor

2025: 1,2 miljarder kronor

2026-2028: 2,2 miljarder per år

Pengar 2024

Fördelas med 650 000 kr per kommun. Får användas för läges- och behovsanalyser och planering inför nya lagen.

Pengar 2026-2028

Kan ändras i kommande budgetproposition. Ej klart hur fördelningen blir, eller hur de får användas.

Diskussion

- Varför behövs en ny lag, vilka möjligheter ger den?
- Hur ser det ut hos oss idag?
- Vad behöver vi göra annorlunda?

